

vormen van narcose en van plaatselijke gevoelloosheid. Het boek laat zich prettig lezen en is persoonlijk; een enkele maal wat omslachtig, zooals een gesproken woord vaak is. Afbeeldingen en literatuuroopgaaf ontbreken. Dit acht ik in een leerboek wel een nadeel. De inhalatie- en intubatie-, de intrarectale, de intraveneuse, de intramusculaire, de subcutane en de intraperitoneale narcose worden achtereenvolgens besproken. Hij geeft aan de inhalatienarcose de voorkeur, omdat alleen deze voor elk oogenblik juist te doseeren is. Ook in hun kliniek bleek, dat postoperatieve longcomplicaties slechts in zeer beperkte mate met de narcose iets te maken hebben. De chloroformnarcose behandelt hij nog om der volledigheidswille, maar hij verwijst die, terecht, verder naar de historie. De voor- en nadeelen van avertine — tot de laatste behoort verhoogde neiging tot collaps — worden uitvoerig behandeld. Schrijver drukt daarover zijn meening tenslotte wel aardig uit: „Es ist ein zweispaltig Ding um die Avertinnarkose; unser Herz sagt ja, unser Verstand und namentlich unser Gewissen muss aber nein sagen.” Pernocton komt er niet beter af. De combinatie morphine-scopolamine-ephetonine als inspuiting vooraf, en daarna lachgas is het minst gevaarlijk.

Ik deed hier en daar een greep en ik eindig gaarne met een aanbeveling van dit 105 bladzijden groote leerboek, dat weer alle nieuwe praeparaten van den laatsten tijd bespreekt.

TH. HAMMES.

E. ABDERHALDEN, *Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden*. Abt. V. Methoden zum Studium der Funktionen der einzelnen Organe des tierischen Organismus. Teil 5A. Heft 6. Methoden der Muskel- und Nervenphysiologie. Uitg. URBAN EN SCHWARZENBERG. Berlin—Wien. 1931. Prijs M.15.

Deze aflevering bevat een hoofdstuk van A. PALLADIN en D. FERDMANN over het kreatinephosphorzuur, waarin men naast een beschrijving van de verschillende methodes ter bepaling van het gehalte van deze stof in de spieren, ook een bespreking van haar physiologische beteekenis vindt. In een opstel, dat een omvang van een behoorlijk boek heeft, behandelt H. LULLIES de verschillende methodes van de electriche prikkeling der spieren en zenuwen. Terwijl het eerste hoofdstuk aan de verschillende electriciteitsbronnen gewijd is, worden in het tweede hoofdstuk de verschillende soorten van prikkelelectrodes besproken, waarbij ook op de polarisatieverschijnselen, de slipstroomen de aandacht wordt gevestigd. In het laatste hoofdstuk wordt, na een korte theoretische uiteenzetting over de electriche prikkeling, een beschrijving van de toestellen gegeven, die tot het verkrijgen van de verschillende prikkelstroomen dienen.

LULLIES beperkt zich niet alleen tot de beschrijving van al deze toestellen, maar bespreekt ook uitvoerig de voor- en nadeelen van elk dezer; daarom zal dit boek een nuttige leidraad zijn niet slechts bij physiologische proeven, maar ook bij de toepassing van electriche prikkeling in de geneeskunde. Het is jammer, dat bij dit werk geen inhoudsopgave is gevoegd, wat toch bij zulk een omvang zeker gewenscht is.

J. TEN CATE.